Tuli-
tikkuja
lainaamassa

Tulitikkuja lainaamassa, ohjaajien mietteitä

Maiju Lassilan tunnetuin teos - yksi esitetyimpiä kesäteatterinäytelmiä - on herkullinen kuvaus itä-suomalaisesta elämänmenossta. Joku tässä kysyikin minulta, miten sen jahkailevan ja viipyilevän temmon meinaatte saada istumaan näihin lounais-suomalaisiin hätäisiin katsojiin. Ei ollut tullut ajatus edes mieleenkään, sillä sen verran on koko esiintyjäkaartilla ollut hauskaa tätä tehdessä.

Ehkei kaikki hauskuus avaudu heti, mutta sehän hyvän näytelmän merkki onkin, että jää katsojille pohdittavaa ja ahaa-elämyksiä vielä jälkikäteen. Niitä tämä näytelmä jättää jo alkumetreillä, kun Antti Ihalainen lähtee niitä tulitikkuja lainaamaan. Se, mitä henkilöt puhuvat, ei aina tarkoita sitä, mitä sanotaan; puheilla on usein piileviä tarkoituksia. Vain tarkalla korvalla voi aistia lopulliset tarkoitukset, kuten Kaisan ohjeet possun kiinniotosta.

Maalaiselämässä oli tärkeätä tietää ihmisten nimet ja sukutaustat, siten pysyivät yhteydet toisiin järjestyksessä. Nykyään puhutaan verkostoitumisesta ja turvaverkoista. Ilman nykyisiä FaceBookeja ja Twittereitä oli tärkeä muistaa sukulaisuussuhteita ja tuttavuuksia ihan omassa päässä. Se oli edellytys oikeiden ihmisten kanssa toimeentulemiseen. Ihmisiä ei niin helposti tuomittu taikka syrjitty erilaisuuden vuoksi, jokainen sai olla niin kummallinen kuin oli.

Ohjaajina olemme yrittäneet tuoda nämä ihmisten erilaisuudet ja ja jopa kummallisuudetkin näyttämölle katsojien arvioitaviksi. Länsi-suomalaisten mieliksi tempoa on hieman vauhditettu, etteivät vallan nukahtele katsomossa. Toivottavasti olemme siinä onnistuneet.

Hyvää teatterikokemusta toivovat
Maarit & Kari Lineri

Julisteet ja käsiohjelma
Maarit Lineri

Tarpeisto ja lavastukset
Työryhmä

Puvustus
Anne Linja, Maija-Leena Tuomi

Musiikit
Cotton Eye Joe, Rednex
Mexican Mariachi Music
Irish music riverdance
Sirtaki, elokuvasta Zorba, kreikkalainen
Jaakko Laitinen & Väärä raha: Hän ei lemmi mua
Paso Doble, Andre Rieu
Macarena, Los Del Mar
Ievan Polka, Hatsune Miku

Kuvatekstien lainaukset alkuperäistekstejä mukaillen.

Puolelta päivin oli **Anna-Liisa** ruokkinut karjan, tehnyt hevoselle appeen ja hommannut yhtä ja toista. Taas hämmensi hän liettä ja nyt hän jo avasi kahvipannun hatun ja haisteli.

Antti Ihalaisen talo oli Murron salolla. Harvoin sinne ajoi toisen kylän mies ajokärryillä. Lähimpään kylään, Kakunvaaraan oli matkaa kahdeksan runsasta kilometriä. Siellä oli Hyvärisen talo, jonne nyt Antti taivalsi.

Miehet ajoivat äänettöminä. **Jussi Vatanen** ajatteli asioitansa, mutta Antti ei ajatellut mitään. Hevonen oli jo junnannut kärrit mäen päälle. Nyt he imeksivät piippujansa ja yhä hautui asia Jussin päässä. Nyt se jo kypsi ja hän mietti mistä päästä alkaa. Tahtoi vähän ujostuttaa se kosiomiehen pyytäminen.

Siinä tuntui olevan neuvoa ja ennustusta. Molemmat miehet olivat varmat siitä, että **Kaisa Karhutar** ylpeilee ja jo tahtoo sanoa, ettei niitä kaupunkitalon omistajia niin vain väkirynnäköllä viedä.

Kanaska uskoi samaa itsestäänkin ja siksi ei hänkään uskaltanut lähteä tikkuja hakemaan: ”Sitten se Anna-Liisa pääsee vuorostaan morkkaamaan minuakin muistamattomuudesta”.

”Nyt saisi jo kömpiä siitä saunaan… Joka ilta tässä pitääkin sitä sauna-röttelöä katkuttaa… ikäänkuin ei olisi jo muutakin työtä jo ihan korvia myöten!” äkäili **Ristiina**, paiskaten pankolle kattilan.

Kotilaisen tuvassa istui juuri näinä päivinä räätäli Tahvo Kenonen ristissä jaloin ja ompeli isännälle sarkahousuja. **Kaisa Kotilainen** tietää, mistä narusta Kenosta vedellä.

Hyväriseltä voi päästä Murron Ihalaiseen suurenkin kuorman kanssa, kun ajaa Kämäräisen haan kautta, sillä se tie on jokseenkin ajokuntoinen. **Ukko Hyvärinen** pärettä kiskoessaan löi liistakolla vanhinta poikaa kintuille. Poika älähti, meni nurkkaan ja ryhtyi siellä tappelemaan sen keskimmäisen tytön kanssa. **Emäntä** siitä ärtyi yhä enemmän ja juonitteli **Anna-Kaisalle**. Tämä viskasi pesemänsä hiertimen pankolle ja ähähti: ”Sinä sen Vatasen asian aloit!”

TULITIKKUJA LAINAAMASSA

Kirjoittanut: **Maiju Lassila**

Dramatisoinut: **Veijo Meri**

Ohjaus: **Kari Lineri, Maarit Lineri**

Henkilöt

Antti Ihalainen, liperiläinen tilallinen	**Kari Lineri**
Anna-Liisa, hänen vaimonsa	**Maikku Tuomi**
Jussi Vatanen, liperiläinen tilallinen	**Tauno Hovirinta**
Kaisa Karhutar, l. Makkonen, joensuulainen leskivaimo	**Margit Lehtinen**
Anna-Kaisa Hyvärinen, liperiläinen talontytär	**Sanna-Maija Rautakoski**
Emäntä, hänen äitinsä	**Eliisa Ansamaa**
Hyvärinen, hänen isänsä	**Kauko Pajukoski**
Hyvärisen lapsia	**Elli Kyläkoski, Anni Helenius, Aapo Lineri**
Kaisa Kotilainen, talon emäntä	**Ulla-Maija Karjalainen**
Tahvo Kenonen, räätäli	**Terjo Vihersalo**
Mulon Partanen, Kiihtelysvaarasta, tilallinen	**Kauko Pajukoski**
Turtiaiska, edellisen puhemies	**Maarit Lineri**
Kanaska, seppä Kanasen vaimo	**Raina Karvonen**
Ristiina, Jussi Vatasen piika	**Pirkko-Liisa Heinonen**
Ville Huttunen, liperiläinen tilallinen	**Tapio Pajukoski**
Poliisi Joensuussa	**Tapio Pajukoski**
Kotilaisen poika Joensuussa	**Aapo Lineri**
Ääniajot	**Juho Lehtinen**

Näytelmän oikeuksia valvoo: NDC

Yleensä voidaan sanoa, että **Ville Huttunen**, se sama mies, jolle Antti ja Jussi vastaan tullessa ensiksi tulivat ilmoittaneeksi, että muka ovat Ameriikkaan menossa, on luotettavimpia miehiä Liperissä, mitä rehellisyyteen tulee.

Kenosen päätös oli valmis. Hän katsahti nopeasti pukuansa. Se oli vanha ja rutistunut ja housujen takapuolella oli pieni korjaus tarpeen.

Nyt palasi Partanen tiedustelumatkaltaan ja sattui kohtaamaan **Turtiaiskan**, jota oli pyytänyt puhemieheksi.

Mulon Jussi Partanen oli oikeastaan kosimismatkalla hänkin, mutta kun hänellä oli ollut lampaannahkoja myötävänä, oli hän ajanut Ahokkaan pihaan ja heittänyt hevosensa sinne.

Siihen aikaan oli varsinaisen poliisin virassa **Antti Tahvanainen**. Hän oli yleensä poliisiksi katsoen hyväluontoinen mies, joka osasi hänen kurinsa alle joutuneita kohdella ihmisiksi.

KULJETUSLIIKE
J&T PAJUNEN Oy
jo vuodesta 1955
435 9182, www.jt-pajunen.fi

Parturi
Hirsimäki & Aura
Hilkka ja Pirjo
Uolevi Raadenkatu 1
Puh: 02-4351 764

Villa Augusta
Paltteentie 1, 21160 Merimasku

RT-Aaltoset Oy
-LVI -Lämpöpumput
• asennus • myynti • huolto
Puh. 0400 907 674
Talotekniikkaa Naantalissa

Hammaslääkäripalvelu
Jussi Tuomi
Tasalanaukio 7, 21200 Raisio

TEEMU TIIMI OY
rakentaminen ja kiinteistökorjaus
www.teemutiimi.fi

plusterveys
Anne Linja, anne.linja@plusterveys.fi

SÄHKÖTIIMI IL Oy
MEILTÄ KAIKKI SÄHKÖTYÖT, MYÖS ILMALÄMPÖPUMPUT JA NIIDEN ASENNUKSET
Autokatu 8, 20380 Turku
Puh. 020 718 8300

Lankakissa
Vähätalontie 18, Merimasku
puh: 040 764 3995, www.lankakissa.net

Sisustus
Teija Soisalo
Koteihin ja pienyrityksiin sisustusompelua ja -suunnittelua
Vähätalontie 9, 21160 Merimasku

Algoth Tietäväinen, myöh. Algot Untola.

Tunnettiin taiteilijanimillä **Maiju Lassila** ja myös **Irmari Rantamala**. Muita salanimiä olivat: **Väinö Stenberg**, **J. I. Vatanen**, **Liisan-Antti** ja **Jussi Porilainen**.

Syntyi 1868 Tohmajärvellä ja kuoli 1918 Helsingissä. Valmistui sukulaisten avustuksella kansakoulunopettajaksi 1891. Toimittuaan jonkin aikaa opettajana mm. Viipurissa hän vaihtoi alaa ja siirtyi Pietariin puutavarakauppiaaksi. Pietarissa hän liittyi mukaan sosialistivallankumoukseen, ja erään pommiattentaatin johdosta pakeni Suomeen. Täällä hän jatkoi opettajan tointaan jonkun aikaa. Untola alkoi kirjoitella pakinoita Kokkola-lehteen ja niiden ansiosta hänet palkattiin Suomalaisen Puolueen vaaliagitaattoriksi.

Untolan luonne tuntuu olleen varsin epävakaa ja ailahtelevainen. Hänen elämässään tapahtui monenlaisia käänteitä. Mm. hänen suhteensa leskirouva **Olga Jasinskin** kanssa päättyi 1907, kun tämä kaatoi rikkihappoa Untolan sukupuolielimille.

Tulitikkuja lainaamassa ilmestyi 1910. Tästä teoksesta hänelle myönnettiin valtion palkinto, jota hän kieltäytyi ottamasta vastaan. Kaikkiaan Untola kirjoitti eri nimillä yli 20 kirjaa.

Untola riitaantui Suomalaisen puolueen kanssa ja liittyi SDP:een. Hän oli sisällissodassa punaisten puolella ja toimitti Työmies-lehteä. Helsingin valtauksen jälkeen valkoiset vangitsivat Untolan. Hän kuoli varsin epäselvissä oloissa, kun häntä oltiin kuljettamassa Helsingistä Suomenlinnaan teloitettavaksi 21.5.1918

teknoaitta
Korkealaatuisiin ääni-, valo- ja dj-palveluihin erikoistunut yritys.
www.teknoaitta.fi

MERIMASKUN Osuuspankki
Rajatie 2, 21160 Merimasku

Tmi MIIKKA METSÄRANTA
0400 917588